

KOMMUNREVISIONEN
ÖSTERSUND

ÅRSRAPPORT
BARN- OCH UTBILDNINGS-
NÄMNDEN

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND TILL UPPDRAGET	3
1.3	RAPPORTENS STRUKTUR	3
2	SAMMANFATTNING AV GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING.....	4
2.1	ÄNDAMÅLSENLIGHET.....	4
2.2	EKONOMISKT TILLFREDSSTÄLLANDE.....	4
2.3	INTERN KONTROLL	4
3	SAMMANFATTNING FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR.....	5
3.1	TRYGGHET OCH KRÄNKANDE BEHANDLING I GRUNDSKOLAN.....	5
3.2	EFFEKTIVITET GENOM SAMVERKAN	5
3.3	INTERN KONTROLL I HANTERING AV ANSTÄLLDAS BISISSLOR.....	6
3.4	UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV PERSONAL- OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING.....	7
3.5	UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV RESURSER TILL BARN OCH ELEVER I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD	7
4	SAMLAD BEDÖMNING	8

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND TILL UPPDRAGET

Enligt God revisionsssed i kommunal verksamhet består årlig granskning av flera delar. All granskning som görs under verksamhetsåret ligger till grund för de förtroendevalda revisorernas ansvarsprövning.

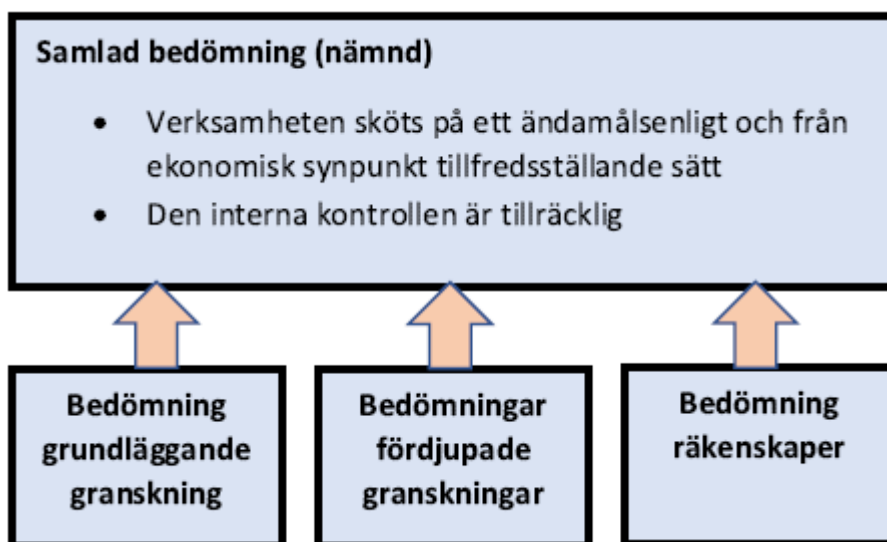
Grundläggande granskning, som genomförs i alla nämnder/styrelsen är en översiktlig granskning av styrning och kontroll samt målstyrning.

Fördjupade granskningar genomförs inom områden som revisorerna bedömer som väsentliga att granska.

Respektive granskning bedöms för sig utifrån de revisionskriterier som gäller för det granskade området.

God revisionsssed i kommunal verksamhet anger att de förtroendevalda revisorerna vid årets slut med stöd av yrkesrevisorer och det samlade året som grund, analyserar om verksamheten i kommunstyrelsen och nämnder sker på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Följande figur kan illustrera ansvarsprövningen för nämnden:

I Östersunds kommun bedöms räkenskaperna på en övergripande nivå och inte för varje nämnd. Undantaget är om någon nämnd skulle uppvisa betydande felaktigheter i redovisningen.

1.2 SYFTE

och syftet är att årsrapporten ska utgöra ett underlag till de förtroendevalda revisorerna inför deras uttalande i revisionsberättelsen.

1.3 RAPPORTENS STRUKTUR

Rapporten inleds med en sammanfattning av den grundläggande granskningen, se rapport "Grundläggande granskning av barn- och utbildningsnämnden 2025" med bilagor. Därefter följer en sammanfattning av de fördjupade granskningar som genomförts inom nämndens område. Slutligen görs en samlad bedömning av nämndens verksamhet för 2025.

2 SAMMANFATTNING AV GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING

2.1 ÄNDAMÅLSENLIGHET

Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Granskningen visar att nämnden har beslutat om grundläggande styrdokument. Nämnden har antagit en verksamhetsplan som uppfyller kraven enligt reglemente och kommunens Åanvisningar. Verksamhetsplanen har följts upp under året.

Nämnden har fått sju uppdrag från fullmäktige. Ett uppdrag har inte genomförts; ”skapa robust rapportering och kommunikationsförmåga”. En förklaring som lämnas i nämndens årsredovisning är att arbetet har försvårats då tidigare beviljade ekonomiska resurser har dragits tillbaka. Av nämndens egna uppdrag har samtliga fyra uppdrag genomförts.

Nämnden har analyserat nyckeltalen. Nyckeltalen är till viss del styrande för verksamheten men de har inte ett direkt samband med de övergripande målen eller uppdragen.

Nämnden har löpande lämnat uppdrag till förvaltningen. Nämnden är med några undantag noga med att ange när uppdragen ska vara genomförda eller återredovisas.

Nämnden har fastställt en årsplan för uppföljning och löpande hållit sig informerad om verksamheten.

2.2 EKONOMISKT TILLFREDSSTÄLLANDE

Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av sin ekonomi?

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har haft en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av sin ekonomi.

Nämnden har antagit detaljbudget och följt upp ekonomin under året. Nämnden har uppmärksammat fullmäktige på svårigheterna att nå en budget i balans och fullmäktigt har beviljat nämnden att gå med underskott. Det slutliga utfallet är inom fullmäktiges beslut och stämmer väl överens med lämnade prognoser. Fullmäktige har därmed godkänt att de strukturella omställningarna utifrån minskat barn/elevunderlag genomförs under en längre tidsperiod.

2.3 INTERN KONTROLL

Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

Internkontrollplanen har upprättats utifrån den kommungemensamma strukturen och följts upp under året. Nämnden har fokuserat på verksamhetskritiska åtgärder. Det finns inga kontroller som avser exempelvis välfärdsbrott eller administrativa processer. Nämnden har inga kontrollåtgärder, stickprov eller liknande utan planen innehåller åtgärder för att behandla riskerna.

Totalt sett har nämnden beslutat om 13 åtgärder. Två av dessa är inte genomförda; etablera ett mentorsskapsprogram för nya lärare samt öka personalrekrytering genom att se över att justera glesbygdstillägg.

Delegationsbeslut har i huvudsak återrapporterats i enlighet med nämndens delegationsordning, dvs. vid nästa sammanträde.

3 SAMMANFATTNING FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR

3.1 TRYGGHET OCH KRÄNKANDE BEHANDLING I GRUNDSKOLAN

Vår sammanfattande bedömning är att barn- och utbildningsnämnden i huvudsak bedriver ett ändamålsenligt arbete för att motverka kränkande behandling och för att säkerställa en miljö som präglas av trygghet.

Bakgrunden till bedömningen är att det finns rutiner och systemstöd som stödjer ett arbete för att säkerställa trygghet och motarbeta kränkande behandling. Anmälningar görs när det uppmärksammas att en elev anser sig vara kränkt men det finns ett mörkertal som primärt utgörs av kränkningar som inte kommer personalen till del. Utbildningar genomförs årligen och det bedrivs ett främjande och förebyggande arbete på skolenheterna.

Bedömning: i huvudsak

Nämndens svar:

Varje skolenhet bjuder årligen in samtliga medarbetare, inklusive personal som inte har sin anställning inom Barn- och utbildningsförvaltningen, till en informations- och utbildningsinsats mot diskriminering och kränkande behandling i skolan. Där ska varje skolenhets plan mot diskriminering och kränkande behandling förankras.

Enligt delegationsbestämmelserna upprättar varje skolenhet plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen ska följas upp och vara utvärderad från föregående läsår, den ska tydligt visa hur beslutade och planerade åtgärder har genomförts samt vilket resultat som uppnåtts. Därefter ska en ny plan upprättats inför det aktuella skolåret utifrån respektive skolas utvärdering och behov.

Huvudmannen kommer att genomföra en fördjupad analys av högstadielävernars syn på arbetet mot kränkande behandling, utifrån deras svar i skolenkäten från Skolinspektionen läsåret 2025/2026.

3.2 EFFEKTIVITET GENOM SAMVERKAN

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen och berörda nämnder samverkar på olika sätt men att den samordning som sker i nuläget i första hand inte initieras med utgångspunkten att uppnå en ökad kostnadseffektivitet eller att minska suboptimering, utan mer utifrån olika ambitioner från politiken och/eller verksamheten. Granskningen visar på att samverkan brister inom vissa områden vilket kan innebära att resurserna inte används på kostnadseffektivt sätt.

Ansvar och roller har till viss del tydliggjorts i styrelsens och nämndernas reglementen. Vi har noterat några exempel på där reglementena inte är tillräckligt tydliga gällande ansvarsfördelningen som medför utmaningar för att säkerställa en god samverkan. Exempelvis gäller detta fritidsanläggningar, detaljplaner och fastighetsfrågor.

Lokalförsörjningsgruppens roll och uppdrag har lyfts som otydligt i flera sammanhang. Granskningen visar att det fortfarande råder oklarheter kring lokalförsörjningsgruppens uppdrag.

Flera av de kommungemensamma forumen fungerar främst som kanaler för informationsspridning än som arenor för aktiv dialog och/eller gemensamt utvecklingsarbete. Vidare finns en ambition att samordna kommunens IT-system för att undvika parallella lösningar men det förekommer fortfarande att förvaltningarna upphandlar liknande system. De ekonomiadministrativa rutinerna varierar mellan förvaltningarna, vilket uppfattas bidra till ineffektivitet och sårbarhet.

Bedömning: Delvis

Nämndens svar:

Barn- och utbildningsförvaltningen medverkar i arbetet med att se över nämndernas reglementen. Arbetet utgår från dokumenterade huvudprocesser och syftar till att tydliggöra vilket ansvar respektive nämnd ska ha. Arbetet syftar även till att identifiera områden där ansvar och gränsdragningar mellan nämnder behöver förtydligas.

Nämnden ser förvaltningschefens roll i Kommunledningsgruppen (KLG) som en mycket viktig roll för att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett sätt som gynnar hela kommunen. KLG behöver utveckla helhetssynen för kommunen i stället för att fokusera på varje enskild förvaltnings behov.

En effektivare samverkan på alla nivåer kommer att undvika dubbelarbete samt ineffektivt resursutnyttjande. För att styrelse och nämnder ska få förståelse för helhetsperspektivet krävs en förbättring kring gemensam planering och ekonomistyrning.

Nämnden anser att det är viktigt att säkerställa att de kommungemensamma forumen har tydligt mandat och inte leder till mer administration utan konkreta resultat.

Nämnden ser vikten av att arbetsformerna i lokalförsörjningsgruppen utvecklas och förtydligas. Idag saknas en kommunövergripande lokalstrateg som samordnar behoven hos nämnder och förvaltningar. Det innebär att det kommunövergripande perspektivet ibland tappas bort samt att beslutsprocessen i vissa fall blir alltför omständlig och tidsineffektiv.

3.3 INTERN KONTROLL I HANTERING AV ANSTÄLLDAS BISYSSLOR

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen och nämnderna inte har säkerställt en tillräcklig kontroll i hantering av anställdas bisysslor. Bedömningen grundar sig på att det saknas fastställda riktlinjer på politisk nivå och rutinerna på verksamhetsnivå behöver utvecklas och förtydligas. En betydande andel av de anställdas bisysslor är inte kända eller dokumenterade enligt kommunens rutiner, vilket innebär brister i både identifiering, anmälan och uppföljning.

Kommunen saknas tillräckliga kontroller för att upptäcka och förhindra otillbörliga inköp från näringsverksamheter där anställda har intressen, vilket kan leda till förtroendeskada och ifrågasättande av kommunens inköpsrutiner.

Bedömning: nej

Nämndens svar:

Nämnden kommer arbeta utifrån de kommungemensamma rutiner och riktlinjer som Kommunledningsförvaltningen område HR arbetar fram. Dessa rutiner kommer fungera som ett bra stöd för Barn- och utbildningsförvaltningens chefer och ska säkerställa att information om skyldighet att anmäla bisyssla lämnas vid anställning av medarbetare samt kontinuerligt under anställningen.

Nämnden planerar att involvera en risk kopplat till hantering av anställdas bisysslor i nästkommande års internkontrollplan.

Nämnden kommer ta del av de kommunövergripande rutiner och riktlinjer som Kommunledningsförvaltningen planerar att arbeta fram för kontroll av bisysslor. Dessa styrdokument ämnar att en gång per år göra ett urval av de anställda som har anmält bisyssla och jämför dessa med attestanter. Syftet med kontrollerna är att säkerställa så att inte personer som har bisyssla i företag eller föreningar som kommunen anlitar finns involverade i attestkedjan gällande att attestera fakturor i dessa företag eller föreningar.

3.4 UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV PERSONAL- OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Den sammantagna bedömningen är att kommunstyrelsen och granskade nämnder i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån den tidigare granskningen.

Kommunstyrelsen har tagit fram en riktlinje för den strategiska kompetensförsörjningen, infört ett nätverk för strategisk kompetensförsörjning samt genomfört en översyn av administrativa arbetsuppgifter i syfte att skapa mervärde för kärnverksamheter. Flera av nämnderna har vidtagit åtgärder för att säkerställa att den strategiska personal- och kompetensförsörjningen prioriteras på nämnds/förvaltningsnivå.

Bedömning: i huvudsak

Revisorerna har inte begärt svar på granskningen.

3.5 UPPFÖLJANDE GRANSKNING AV RESURSER TILL BARN OCH ELEVER I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD

Genomförd uppföljning visar på att barn- och utbildningsnämnden endast delvis har vidtagit åtgärder utifrån lämnade rekommendationer i den tidigare granskningen. Exempelvis görs inga aggregerade analyser av sambandet mellan kostnader och elevernas resultat.

Rutiner för att säkerställa övergången mellan skolformer och skolformer och arbetet med att utveckla uppföljningen av vilka effekter olika insatser avseende särskilt stöd har båda påbörjats men vi kan inte bedöma om effekterna har gett avsett resultat.

Bedömning: Delvis

Revisorerna har inte begärt svar på granskningen.

4 SAMLAD BEDÖMNING

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning men att den interna kontrollen endast delvis är tillräcklig inom de områden som vi granskat. Bedömningen grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?	I huvudsak	Grundläggande granskning
	I huvudsak	Fördjupade granskningar <i>Trygghet och kränkande behandling i grundskolan</i>
Sammanfattande bedömning	I huvudsak	
<i>Kommentar till bedömning</i> Nämnden bedöms i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt.		
Ekonomiskt tillfredsställande Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	I huvudsak	Grundläggande granskning
	Delvis	Fördjupade granskningar <i>Effektivitet genom samverkan; granskningen visar att nämnden delvis har bedrivit verksamheten på ett effektivt sätt.</i> <i>Nämndens svar på granskningen visar att nämnden har tagit till sig synpunkter och arbetar aktivt med åtgärder.</i>
Sammanfattande bedömning	I huvudsak	
<i>Sammanfattande bedömning</i> Nämnden har delvis haft en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi.		
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	I huvudsak	Grundläggande granskning
		Fördjupade granskningar
	Nej	Intern kontroll i hantering av anställdas bitysslor
	I huvudsak	Uppföljande granskning av personal- och kompetensförsörjning
	Delvis	Uppföljande granskning av resurser till barn i behov av särskilt stöd
Sammanfattande bedömning	Delvis	
<i>Kommentar till bedömning</i> Den sammanfattande bedömningen är att nämnden delvis har sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig. Flera fördjupade granskningar har visat på brister i den interna kontrollen. Bristerna har påverkan på nämndens verksamhet och har därför påverkat helhetsbedömningen av den interna kontrollen.		